

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

СИЛАБУС

ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ «ФІТОДИЗАЙН»

для студентів спеціальності

191 «Архітектура та містобудування»
перший (вищий) рівень вищої освіти
ОП «Архітектура та містобудування»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Фітодизайн» яка знайомить студентів із можливостями, прийомами та підходами використання морфолого-фізіологічних і естетичних особливостей рослин у створенні флористичних робіт та фітокомпозицій, а також в озелененні різних типів інтер'єрів та ландшафтних об'єктів.

Навчальна дисципліна «Фітодизайн» спрямована на вивчення теоретичних основ і практичних прийомів використання рослин у формуванні інтер'єрного та зовнішнього архітектурно-дизайнерського середовища. Курс поєднує знання з декоративного рослинництва, архітектурної композиції та сучасних технологій озеленення, формує у студентів розуміння ролі рослин у створенні гармонійного, функціонального та екологічного простору.

Предметом дисципліни «Фітодизайн» є принципи, методи та засоби використання рослин у формуванні архітектурно-дизайнерського середовища, створенні декоративних і функціональних композицій у внутрішньому та зовнішньому просторі.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

- Тема 1. Предмет і завдання дисципліни. Історія розвитку фітодизайну.
- Тема 2. Класифікація рослин для озеленення інтер'єру.
- Тема 3. Основні принципи озеленення різних інтер'єрів.
- Тема 4. Основні правила та засоби вираження дизайнерського задуму. Колір у дизайні.
- Тема 5. Композиції для внутрішнього озеленення приміщень.
- Тема 6. Принципи розміщення рослин в інтер'єрі.
- Тема 7. Середовище та управління ним. Регулювання режимів.
- Тема 8. Розмноження кімнатних рослин. Хвороби і шкідники кімнатних рослин.
- Тема 9. Вертикальне озеленення інтер'єру.
- Тема 10. Зимові сади.
- Тема 11. Техніка складання букетів.
- Тема 12. Аранжування квіткових композицій, декорування приміщень.
- Тема 13. Східні флористичні традиції.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Фітодизайн» є формування у здобувачів теоретичних знань і відповідних практичних навичок у створенні екологічних груп з квітково- та листяно-декоративних рослин в умовах закритого середовища (інтер'єрах, зимових садах, промислових приміщеннях, торгівельно-розважальних центрах та адміністративних будівлях) та догляді за ними.

Після вивчення курсу студент повинен

знати:

- історію розвитку та сучасні напрями фітодизайну;
- декоративні та біологічні властивості рослин, що застосовуються у фітодизайні;
- принципи формування рослинних композицій (колір, фактура, масштаб, ритм, симетрія та асиметрія);
- сучасні методи й технології озеленення (вертикальне озеленення, флораріуми, «зелені» стіни та дахи);
- екологічне, естетичне й психологічне значення рослин у житловому, громадському та міському середовищі.

вміти:

- підбирати асортимент декоративних рослин відповідно до умов середовища та призначення простору;

- розробляти рослинні композиції для інтер'єрів і зовнішніх просторів;
- виконувати графічні та ескізні завдання з відображення елементів фітодизайну;
- застосовувати сучасні технології озеленення у проєктуванні;
- інтегрувати фітодизайн у архітектурні та ландшафтні проєкти;
- презентувати результати роботи у вигляді планшетів і мультимедійних презентацій.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

4 кредити (120 годин)

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні та семінарські заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки. При проведенні семінарських занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як робота у малих групах або дискусія.

Здобувачі вищої освіти на практичних заняттях працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (розрахункові роботи, контрольні питання або тести), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проєкти. Програмою передбачено такі проєкти для формування професійної компетентності: індивідуальні науково-дослідні завдання та виступ-інформування за темами семінарських занять (у вигляді презентації або реферату).

1. Завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Фітодизайн»

№ з/п	Назва теми
1	Азбука квітів та символіка найбільш розповсюджених рослин.
2	Фітонцидна активність рослин.
3	Характеристика основних кліматичних зон мешкання кімнатних рослин та їх географічні райони.
4	Особливості та основні представники рослинного світу тропіків, субтропіків, пустель.
5	Використання допоміжних елементів для складання фітокомпозицій.
6	Використання стимуляторів та інгібіторів росту. Види добрив, норми та терміни внесення в ґрунт. Хвороби та шкідники кімнатних рослин.
7	Стилізація ландшафтів пустель, гір, лісів, боліт в інтер'єрах.
8	Вивчення асортименту ліан та ґрунтопокривних рослин для фітокомпозицій.
9	Контейнери та підвісні ящики для підвіконня, балконів, лоджій.
10	Бонсай. Основні стилі, правила формування та догляду.
11	Особливості фітодизайну інтер'єрів закордоном та в Україні.
12	Можливості ефективного використання рослин для оздоровлення атмосфери.
13	Вплив рослин на бактерицидний склад повітря – фітонцидна активність рослин.
14	Аksesуари у фітодизайні.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

«Фітодизайн»

№ з/п	Тема, питання що вивчаються
1	2
1.	Предмет і завдання дисципліни. Історія розвитку фітодизайну. Предмет і завдання дисципліни. Історія розвитку фітодизайну. Основні сучасні напрями фітодизайну. Фітодизайн в оформленні інтер'єру приміщень. Озеленення рекреаційних приміщень. Озеленення службових приміщень. Озеленення офісних приміщень. Оформлення вестибюлів, коридорів, сходів.
2.	Класифікація рослин для озеленення інтер'єру. Кімнатні рослини і екологія житла. Класифікація і групи рослин: декоративнолисті кімнатні рослини, декоративноквітучі кімнатні рослини, декоративноквітучі горшкові рослини, кактуси. Групи рослин для внутрішнього озеленення.
3.	Основні принципи озеленення різних інтер'єрів. Кімнатні рослини в інтер'єрі. Розміщення кімнатних рослин.
4.	Основні правила та засоби вираження дизайнерського. Колір у дизайні. Основні правила. Дотримання гармонії. Кольори у дизайні. Основні засоби вираження композиції.
5.	Композиції для внутрішнього озеленення приміщень. Композиції для внутрішнього озеленення приміщень. Типи місткостей для кімнатних рослин. Методи і способи озеленення приміщень.
6.	Принципи розміщення рослин в інтер'єрі. Головні правила та принципи розміщення рослин в інтер'єрі. Рослини в будинку: кімната за кімнатою.
7.	Середовище та управління ним. Регулювання режимів. Світловий режим. Температурний режим. Повітряно-газовий. Водний режим. Режим живлення.
8.	Розмноження кімнатних рослин. Хвороби і шкідники кімнатних рослин. Способи розмноження кімнатних рослин. Шкідники кімнатних рослин. Хвороби кімнатних рослин.
9.	Вертикальне озеленення інтер'єру. Вертикальне озеленення. Фітостіни в інтер'єрі. Флораріум.
10.	Зимові сади. Визначення поняття «зимовий сад». Функціональне призначення зимових садів. Класифікація зимових садів. Основні вимоги щодо розміщення рослин в зимовому саду. Характеристика флора- і фітокомпозицій. Формування художнього образу зимового саду з використанням засобів ландшафтного дизайну. Основні параметри проектування зимового саду. Основні рекомендації, необхідні для створення зимового саду. Інтер'єр зимового саду.
11.	Техніка складання букетів. Створення квіткових композицій на натуральних стеблах. Техніка складання букетів.
12.	Аранжування квіткових композицій, декорування приміщень. Аранжування квіткових композицій, декорування приміщень. Композиції для прикрашання столу.
13.	Східні флористичні традиції. Ikebana. Бонсай.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

«Фітодизайн»

№ з/п	Тема і короткий зміст заняття
1	2
1	Історія використання рослин людиною в різних країнах та різноманітних мистецтвах. Презентація на тему «Стародавні міфи та релігійні обряди, що пов'язані з використанням рослин».

2	Кімнатні рослини і екологія житла. Групи рослин для внутрішнього озеленення.
3	Види рослинних композицій. Сталі квіткові композиції. Підібрати асортимент рослин та розробити варіант композиції «Листяно-декоративна».
4	Підібрати асортимент рослин та розробити варіант композиції «Болотяний ландшафт».
5	Підібрати асортимент рослин та розробити варіант композиції «Пустельний ландшафт».
6	Підібрати асортимент рослин та розробити варіант композиції «Тропічний ліс».
7	Підібрати асортимент рослин та розробити варіант композиції «Скелястий ландшафт».
8	Підібрати асортимент рослин та розробити проект фітостіни з врахуванням кольорової гами основного приміщення.
9	Композиції із сукулентів в акваріумах.
10	Регулювання режимів середовища: світловий режим, температурний режим, повітряно-газовий, водний режим, режим живлення.
11	Основні правила та принципи розміщення рослин в інтер'єрі.
12	Способи розмноження кімнатних рослин. Шкідники та хвороби кімнатних рослин.
13	Вертикальні композиції для озеленення балконів.
14	Підібрати асортимент рослин та розробити ескіз зимового саду.
15	Мобільні композиції в різних за формою контейнерах.
16	Композиції із тропічних рослин з використанням пеньків та декоративних дерев.
17	Презентація на тему «Східні флористичні традиції в озелененні інтер'єрів: ікебана та бонсай».

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- 1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).*
- 2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка – креслення схем, планів, перерізів, підготовка рефератів.*
- 3. Практична перевірка – проектування відповідних об'єктів, креслення планів, фасадів, розрізів та схем розміщення основних конструктивних елементів.*

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	100
5	5	10	10	10	10	5	5	10	10	5	5	10	

T1, T2 ... – теми лекційного курсу.

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект, а з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал (захист роботи або контрольна чи тестові завдання) з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за вищевказаними темами передбачає також підготовку рефератів, доповідей, презентацій.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконані в аудиторії, і завдання, виконані під час самостійної роботи. Протягом

вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль. Загальні критерії оцінок: “відмінно” – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “добре” – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “задовільно” – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно. “незадовільно” – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Питання для контролю з дисципліни «Фітодизайн»

1. Які є види інтер’єрів та їх характеристика?
2. Які основні етапи формування фітосередовища?
3. Декоративно-листяні рослини інтер’єру та їх характеристика.
4. Декоративно-квітучі рослини інтер’єру та їх характеристика.
5. Ампельні та виткі рослини інтер’єру та їх характеристика.
6. Декоративно-плодові рослини інтер’єру та їх характеристика.
7. Види кактусів та їх характеристика.
8. Чому фітодизайн нині набуває все більшої популярності?
9. Як пов’язані фітодизайн та ергономіка?
10. У чому полягає мета фітодизайну?
11. Що мається на увазі під «задоволенням інстинкту турботи» у фітодизайні?
12. У яких аспектах враховується взаємодія людини і рослини у фітодизайні?
13. Які завдання покликаний розв’язати фітодизайн?
14. Як фітодизайн пов’язаний із педагогікою?
15. Як впливають рослини на мікроклімат приміщення?
16. Які є класифікації рослин у фітодизайні?
17. На які групи поділяються рослини за своїм функціональним призначенням у приміщенні?
18. Порівняйте класифікації рослин за декоративним призначенням у фітодизайні та декоративній флористичі.
19. Охарактеризуйте фітодизайн як складову архітектурного дизайну.
20. Що треба враховувати, озеленюючи дитячі садки та школи?
21. Які виділяють види експозиції рослин у фітодизайні?
22. Як впливає функціональне призначення приміщень на застосування видів експозиції рослин?
23. За якими критеріями виділяють типи інтер’єрів у фітодизайні?
24. Які приміщення відносять до кожного із типів інтер’єрів у фітодизайні?
25. Чи можна назвати фітодизайном вирощування в оселі горщечкових рослин? А декоративною флористикою?
26. Чим відрізняється фітодизайн від декоративної флористики?
27. Що спільного у фітодизайну і декоративної флористики?
28. Як пов’язаний соціально-функціональний напрям фітодизайну із декоративною флористикою?
29. Основні способи та прийоми групування кімнатних рослин.
30. «Горщикова група», варіанти матеріал та технологія формування;
31. «Солітер», варіанти матеріал та технологія формування.
32. «Флораріум», «Тераріум», варіанти матеріал та технологія формування.
33. Види контейнерів та їх застосування.
34. Асортимент контейнерних рослин та їх використання.
35. Основні різновиди зимових садків.
36. Прийоми та принципи формування зимових садків.
37. Основні вимоги до приміщення, використання натуральних та штучних матеріалів, архітектурних форм, водних пристроїв тощо.
38. Історія створення зимових садків в Україні та зарубіжних країнах.
39. Основні стилі флористичних композицій;

40. Стильові різновиди композицій;
41. Букет як різновид композицій, їх форми, розміри та призначення.
42. Основні вимоги щодо техніки формування різних видів букетів.
43. Українські флористичні традиції.
44. Класифікація традиційних українських флористичних композицій.
45. Різдвяно-новорічні композиції.
46. Композиції до весняно-літнього та осіннього циклу свят.
47. Українська народна весільна флористика.
48. Флористичні натюрморти.

Рекомендована література

Основна:

1. Білоус В.І. Садово-паркове мистецтво. Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. Київ, 2011.
2. Пушкар В. В. Ландшафтна архітектура і дизайн, фітодизайн, садово-паркове будівництво, паркознавство, декоративне рослинництво: словник-довідник термінів. Київ: НАКККіМ, 2014. 298 с.
3. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: підручник. Львів: Світ, 2005. 456 с.
4. Прокопчук В.М. Декоративне садівництво і квітникарство: навчально-методичний посібник з аудиторної та самостійної роботи студентів. / В.М. Прокопчук, В.А. Мазур. Вінниця, 2010. 169 с.
5. Роговський С.В. Декоративне садівництво і квітникарство: Навчально-методичний посібник / С.В. Роговський, Л.А. Козак, І.В. Тімонов та ін. Білоцерківський НАУ, 2009. 153 с.
6. Слепцов Ю.В., Якубенко Б.Є. Богданова В.Д. Квітникарство закритого ґрунту. Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд – ЛТД», 2014. 82с.
7. Іщук Л.П., Олешко О.Г., Черняк В.М., Козак Л.А. Квітникарство: навчальний посібник / за ред. Л.П. Іщук. Біла Церква, 2014. 292 с.
8. Пузиренко Я. В. Декоративна флористика: навчальний Посібник. Київ: Кондор–Видавництво, 2013. 232 с.
9. Білоус В.І. Декоративне садівництво (основи квітництва, дендрології та озеленення): Підручник. Умань, 2015.
10. Слепцов Ю.В., Якубенко Б.Є. Богданова В.Д. Квітникарство закритого ґрунту. Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд – ЛТД», 2014. 82с.
11. Тихонов В.І. Озеленення міст і селищ. Київ: Будівельник, 1990. 186 с.
12. Іванченко В.А., Гродзинський А.М. Фітоергономіка / Іванченко В.А. // Наук. думка. Київ:1999. 296 с.
13. Русаков Ю.В. Озеленення балконів: як перетворити своє житло на мінісад. Донецьк, 2004. 128 с.
14. Вагенер К., Фолльрат С. 333 Ідеї для балкона й тераси. Харків: Ранок, 2012. 204 с.
15. Бішофф З. Зимовий сад. Планування. Будівництво. Підбір рослин / Пер. з нім. З. Бішофф, У. Копп. Київ, 2012. 122 с.
16. Дханда Л. Культура бонсай: Вирощування карликових дерев / пер. з англ. Київ: Будівельник, 2000. 127 с.

Додаткова:

1. Роговський С.В. Термінологічний словник-довідник фахівця з садово-паркового будівництва та ландшафтної архітектури. Київ: КНТ, 2017. 140 с.
2. Горницька І.П., Ткачук Л. П. Каталог рослин для робіт по фітодизайну. Донецьк: ООО «Либідь», 2005. 234 с.
3. Кузнєцов С.І., Левон Ф.М., Пушкар В.В. Асортимент дерев, кущів та ліан для озеленення в Україні. Київ: Компринт, 2013. 256 с.
4. Декоративні рослини закритого ґрунту: конспект лекцій / Н.В. Михайлович. Київ: Видавничий центр НУБіП, 2015. 156 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.